

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem

Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola

Minőségbiztosítási terv

Budapest

2019

Tartalom

Tartalomjegyzék.....	3
A Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola minőségbiztosítási terve.....	5
A minőségbiztosítási terv általános jellemzői.....	5
A ZVDI minőségbiztosítási hagyományai.....	5
1. § A DI sajátosságai.....	5
2. § Minőségbiztosítási stratégia.....	5
A minőségbiztosítási terv konkrét intézményi sajátosságai.....	6
A ZVDI minőségbiztosítási alapelvei.....	6
1. § A stratégia sarkalatos alapelvi elemei.....	6
2. § A minőségbiztosítási stratégia 12 legfontosabb garanciális eleme.....	6
A következő öt év minőségbiztosítási tervei.....	8

A Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola minőségbiztosítási terve

A minőségbiztosítási terv általános jellemzői

A ZVDI minőségbiztosítási hagyományai

1. § A DI sajátosságai

Az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem Zsidó Vallástudományi Doktori Iskolája, a zsidóság egyetlen olyan magyarországi zsidó tudományos műhelye, amely a neológ vallásfelekezet hagyományai alapján képviseli mindazokat a tudományos szakterületeket, melyeket az Egyetem alapító atyái a zsidóság tudományának fogalmával (*Wissenschaft des Judentums*) illettek. Az egykori Országos Rabbiképző Intézet a Boroszlói Rabbiképző (*Jüdisch-Theologisches Seminar Fraenckel'sche Stiftung*) „leányintézményeként” (Heinrich Graetz: *Tochterinstitut*) annak képzési és hittudományi koncepcióját, valamint meglehetősen magas minőségbiztosítási standardjait ültette át a magyar társadalmi környezetbe, ami a korabeli intézmény tudományos színvonalának, nemzetközi elismertségének fontos megalapozója volt. Ennek is köszönhetően az ORI oktatói közül számosan tettek szert nemzetközi elismertségre és szavatolták személyükben tudományterületük világszínvonalú művelését (pl. Bacher Vilmos, Goldziher Ignác, Kaufmann Dávid, Blau Lajost, Heller Bernát, Hevesi Simon, Guttmann Mihály és Scheiber Sándor).

Az Egyetemen jelenleg nemzedék- és koncepcióváltás zajlik. Ennek során az intézmény történetének korai, nemzetközi kapcsolatrendszerből és a korabeli minőségbiztosítási standardok következetes érvényre juttatásából jövőt építő hagyományához kívánunk visszatérni. Ezért óhatatlanul előtérbe kerül azoknak a minőségbiztosítási mechanizmusoknak, illetve önértékelési, önkritikai mozzanatoknak a meghonosítása, melyek a társintézményekben, illetve külföldi partnerintézményeknél jótékonyan hatnak a minőség és a hatékonyság kényes egyensúlyának fönntartására.

A zsidó vallástudomány tudománytörténeti értelemben a modernitáshoz kötődő, valamint bizonyos értelemben és eltérő mértékben, illetve mértékig szekuláris diszciplínái (összehasonlító vallástudomány [elsősorban bibliai monoteizmus területén], zsidó vallás-, liturgia-, kultúr-, művészet-, irodalom-, társadalom-, mentalitás-, fogalom-, intézmény-, felekezet- és filozófiatörténet, zsidó vallásbölcselet, zsidó folklór és kultúrantropológia, traumatudomány [Soá, antijudaizmus és antiszemitizmus]) együtt képezik a Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola mint hittudományi doktori képzőintézmény képzési palettáját. A kurzusokat vezető professzorok és docensek idegen nyelvű előadásaikkal, tudományos közleményeikkel jelen vannak e tudományág nemzetközi fórumain.

Az Egyetem és így módon a ZVDI az ismertett intőzménytörténeti okokból elsősorban a Boroszlói Rabbiképző hagyományait követő ún. *conservative judaism* (מסורתית) felsőoktatási képzőintézményeivel ápol szoros szakmai kapcsolatokat, de kiépíti együttműködési rendszerét a zsidóság más nagy áramlatainak képzőintézményeivel, így a modern, illetve nyitott ortodoxia és a reform zsidóság képzőintézményeivel is.

2. § Minőségbiztosítási stratégia

Az OR-ZSE személyi összetételében és minőségbiztosítási szemléletében is megújuló Zsidó Vallástudományi Doktori Iskolája 2018. július elseje óta törekszik arra, hogy fölmenő rendszerben alkalmazza az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjait és irányelveit, az [ESG](#)-t.

Az Egyetem 2019 februárjában megalkotta és szenátusa révén el is fogadta új, a hatályos törvényi előírásoknak és a minőségbiztosítási elvárásoknak megfelelő Szervezeti és Működési Szabályzatát, mely az intézményen belül zajló minőségbiztosítási fordulat legfontosabb szabályozási mozzanata, illetve kerete. Az SzMSz *Szervezeti és Működési Rend* című kötetének 36. §-a rendelkezik az Akkreditációs és Minőségügyi Bizottság föllállításáról. E testület végzi, illetve koordinálja az Egyetem minőségpolitikájának, minőségfejlesztési programjának érvényesülését, ellenőrzi a követelmények teljesülését, az Egyetem oktató, kutató és szolgáltató munkájával kapcsolatos minőségügyi feladatok tervezését, illetve elemzi, kiértékeli, s folyamatukban nyomon követi az akkreditációs követelmények teljesülését.

A minőségbiztosítási terv konkrét intézményi sajátosságai

A ZVDI minőségbiztosítási alapelvei

1. § *A stratégia sarkalatos alapveti elemei*

- a) A ZVDI felelősséggel tartozik és felelősséget is vállal a keretei között zajló tudományos minősítések és habilitációs folyamatok tudományos és szakmai minőségéért. Ezért növeli minőségbiztosítási mechanizmusainak mind a koherenciáját, mind pedig a transzparenciáját.
- b) A ZVDI egyre nagyobb hangsúlyt fektet oktatóinak a tudománymetria módszereivel (pl. MTMT) igazolható teljesítményére és a társintézményekkel folytatott tudományos együttműködések elmélyítésére.
- c) A ZVDI minőségbiztosítási értelemben szakmailag megalapozott választ keres a doktori képzésbe bekapcsolódó hallgatók sokszínűségére.
- d) A ZVDI mint tudományos-szakmai műhely és tudós kollégium előmozdítja az intézményi minőségkultúra fejlődését. Támogatja, gyakran kezdeményezi is a kutatói társulások létrejöttét, bel- és külföldi pályázati aktivitásra ösztönöz.
- e) A ZVDI nyomon követi, figyelembe veszi és minőségbiztosítási gyakorlatában beépíti mind a doktori hallgatók, mind a fenntartó, mind pedig a társadalom igényeiben és elvárásaiban bekövetkező változásokat, fejlődési mozzanatok.
- f) A ZVDI minőségbiztosítási fordulatában törekszik mind a belső, mind pedig a külső érintettek irányában a transzparenciára, a publicitásra és a kooperációra. A doktori iskola internetes jelenléte, működése átláthatóbbá válik. A világhálós jelenlétének interaktív elemei 2018 júliusa óta jelentősen bővültek és e fejlődési folyamat a közeljövőben tovább erősödik.

2. § *A minőségbiztosítási stratégia 12 legfontosabb garanciális eleme*

1. **A szabályozottság garanciális elve.** A Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola keretében végzett doktori képzéssel és a doktori fokozatszerzési eljárással kapcsolatban minőségbiztosítás elveit és módszereit – az Egyetemi Doktori Tanács (továbbiakban: EDT) ajánlásait követve – a Szenátus Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzíti.
2. **A rendszeresség és a relevancia garanciális elve.** A Doktori Iskola keretében a minőségbiztosítási célok megvalósulását a rektor közvetlenül ellenőrzi, azt mind a Doktori Tanács, mind pedig a Szenátus ülésein szükség szerinti rendszerességgel, de félévente legalább egyszer áttekintő jelleggel tárgyalja.
3. **A szukcesszionalitás garanciális elve.** Az EDT folyamatosan és folyamatában követi nyomon a doktori program, valamint a Doktori Iskola hallgatóinak, oktatóinak és témavezetőinek működését, illetve együttműködését.
4. **Az előzetes értékelés garanciális elve.** Az EDT a témavezetők által meghirdetésre javasolt témát előzetesen értékeli, és csak azon témák meghirdetéséhez járul hozzá, amelyek eseté-

- ben biztosított a kutatás szellemi és infrastrukturális háttere, valamint igazoltnak tekinthető, hogy az a rendelkezésre álló képzési időn belül megfelelő színvonalon megvalósítható.
5. **Az in processu értékelés garanciális elve.** Az EDT a témavezetők korábbi témavezetéseit hatékonysági szempontból rendszeresen, de legalább 4 évente értékeli. A ZVDI így kívánja elejét venni annak, hogy a hallgatók sorozatosan eredménytelen témavezetést nyújtó oktatók irányítása alá kerüljenek. Eredménytelennek nem csak akkor minősül doktori témavezetés, ha a fokozatszerzési eljárás eredménytelenül végződik, hanem akkor is, ha a doktori képzésben részt vevő hallgató 8 aktív félév alatt sem szerez doktori abszolutóriumot. A többször eredménytelen témavezetésen ért oktatók témahirdetési és témavezetési jogát az EDT indoklással meghatározott időre, de legfeljebb 4 esztendőre megvonhatja.
  6. **Az oktatók tudományometriai úton igazolt megfelelésének garanciális elve.** A témakiírókkal szemben kiemelt elvárás az adott témában az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen, azaz legalább kétszeresen haladják meg a doktori eljárásban a doktori hallgatók számára előírt publikációs követelményeket. Amennyiben a témakiíró e föltételnek nem méltányolható okból nem felel meg, a DI megvonhatja tőle a témakiírás jogát.
  7. **A kollektív döntési felelősségvállalás garanciális elve.** A doktori képzés tárgyainak a képzésbe történő befogadásáról, illetve a tematikák felújításáról az EDT dönt. A meghirdetésre kerülő tanegységek és tematikájuk legalább háromévenként fölülvizsgálandó.
  8. **A transzparencia és az aktualitás elve.** A ZVDI képzési tervéről, illetve tantárgyairól és oktatóiról rendszeresen frissülő honlapján tájékoztat.
  9. **Az abszolvenszek tudományometriai megfelelésének elve.** A doktorandusz tudományos fokozata megszerzéséhez a MAB előírásait követő, a hittudományi szakterület sajátosságait is figyelembe vevő publikációs követelményrendszernek köteles eleget tenni. Képzési ideje alatt legalább három olyan szaktudományos publikációt létre kell hoznia és meg is kell jelentetnie, amely az MTMT külső minőségbiztosítási koncepciója szerint akként megfelel.
  10. **Az életútkövetés garanciális elve.** Az EDT az országos normákhoz igazodó monitoring eljárással nyomon követi a fokozatot szerzett hallgatók további szakmai életútját, a ZVDI-ban szerzett tudományos fokozat, illetve cím hasznosulását. E vizsgálat eredményét a doktori iskola időszakos önértékeléseiben az Országos Doktori Tanács honlapján frissített adatbázisában hozza nyilvánosságra.
  11. **Az intézményi megfelelés reflexív és önreflexív nyomon követésének elve.** Az EDT a Doktori Iskolában folytatott oktatási tevékenység színvonalát fejlesztendő évenkénti gyakorisággal fölméri a doktoranduszoknak, a doktorjelölteknek és a doktori iskolában öt éven belül fokozatot szerzetteknek a OR-ZSE-ről, a Doktori Iskola személyi és infrastrukturális felszereltségéről, a doktori programról, az oktatói és a témavezetői munka minőségéről, a kutatási és publikálási lehetőségről, valamint a fokozatszerzési eljárásról kialakított véleményét. A hallgatói véleményezés személyre szóló kérdőíves adatfelvétel útján történik. Az így gyűjtött információkat a ZVDI módszeresen kiértékeli. A kérdőív kidolgozása az EDT feladata, annak elfogadásáról azonban a Szenátus határoz. A hallgatók név nélkül, illetve személyazonosításra alkalmatlan módon töltik ki a kérdőíveket. A hallgatókat nem lehet véleményadásra kötelezni. A véleménynyilvánításért, illetőleg annak elmaradásáért a hallgatót a tanulmányaival, annak értékelésével, valamint egyetemi polgári státusával kapcsolatban hátrány nem érheti. (Az Egyetem igyekszik digitális felületet biztosítani mind az anonim adatgyűjtéshez, mind pedig a tárgyilagos kiértékeléshez.)
  12. **A vezetői értékelés garanciális elve.** Az EDT elnöke a Doktori Szabályzatban meghatározott éves jelentésében értékeli a OR-ZSE-n folyó doktori képzés és fokozatszerzés minőségét. Jelentését véleményezésre, reflexióra az EDT elé terjeszti, majd annak elfogadásáról a Szenátus dönt. Jelentésének főbb megállapításait az Akkreditációs és Minőségügyi Bizottság éves *Minőségfejlesztési jelentés*-ben megjeleníti. A *Minőségfejlesztési jelentés* a transz-

parencia és az aktualitás elvének megfelelően nyilvános, annak publicitásáról az Egyetem digitális formában a honlapján gondoskodik.

A következő öt év minőségbiztosítási tervei

- I. Az Egyetem, illetve a ZVDI vezetősége a nemzetközi tudományos életbe és doktori tevékenységbe való erőteljesebb bekapcsolódás érdekében először az európai, majd a tengerentúli (rabbiképző, judaisztikai) testvérintézményekkel együttműködési megállapodásokat köt.
- II. Ezekre az együttműködésekre alapozva növeljük az oktatói és hallgatói mobilitás mértékét.
- III. Tárgyalásokat folytatunk tengeren túli tudományos alappal amerikai alapítványi professzúra létesítéséről és egy tengerentúli, tudományos végzettségű rabbi-professzor intézményi jelenlétének állandó biztosításáról, így a doktori képzésbe és annak minőségbiztosításába történő bekapcsolódásáról.
- IV. Az Egyetem törekszik saját és fenntartói forrásból további doktoranduszi ösztöndíj-lehetőségeket teremteni.
- V. Az Egyetem igyekszik graduális képzéseinek minőségbiztosítását összekapcsolni a ZVDI munkájával. Növelni szeretnénk az OTDK-jellegű hallgatói aktivitások jelentőségét, azokra a későbbi doktori folyamatok egyik előkészületi fázisaként tekintve.
- VI. Az Egyetemhez csak áttételesen kötődő olyan tudományos fórumokat szeretnénk létrehozni, melyek az oktatók és a doktoranduszok tudományterületileg igazolt publikációs teljesítményét szolgálják.